

ADULTS

CAMPANYA INSTITUCIONAL
2015-2016

PRACTICA
LA JUSTÍCIA
DEIXA LA TEVA
EMPREMTE

CONTINGUT

GUIA PER A L'ANIMADOR

PRESENTACIÓ 03

DOCUMENT 1

Presentació del missatge de Campanya: «PRACTICA LA JUSTÍCIA. DEIXA LA TEVA EMPREMTA» 07

DOCUMENT 2

PRÀCTIQUES DE L'ECONOMIA SOLIDÀRIA PER DEIXAR EMPREMTA 16

DOCUMENT 3

TREBALLAR PER LA JUSTÍCIA, UN ESTIL DE VIURE QUE DEIXA EMPREMTA 25

DOCUMENT 4

10 «APPS» PER TREBALLAR PER LA JUSTÍCIA 32

DOCUMENT 5

SETMANA DE LA CARITAT I LA JUSTÍCIA 37

DOCUMENT 6

PROPOSTA DE GEST I MANIFEST DE CAMPANYA «Deixa empremta de justícia» 40

DOCUMENT 7

Guió de pregària VIGÍLIA DE PREGÀRIA PER PRACTICAR LA JUSTÍCIA 43

GUIA PER A L'ANIMADOR

PRESENTACIÓ

La campanya institucional de Càritas «**Estima i viu la Justícia**» en el seu primer any de camí ha partit del lema «*Què fas amb el teu germà?*», la nostra aposta per construir una fraternitat compromesa amb la seva arrel en el ser persones d'una sola família humana, amb la mateixa dignitat i els mateixos drets.

Ha suposat una invitació a sortir a trobar les persones, els germans i germanes, especialment els més vulnerables, per conscienciar-nos de les situacions de desigualtat i injustícia que van creixent en la nostra societat, en els barris i pobles, i davant les quals mostrem la indiferència que s'ha instal·lat en les nostres vides i en la forma que tenim de percebre la realitat.

Aquest segon any de Campanya el presentem amb el lema «**Practica la justícia. Deixa la teva empremta**». És una invitació a posar la mirada en el fet que practicar la justícia, vetllar pels drets fonamentals de totes les persones i fer-los possibles, és imprescindible per eradicar la pobresa del món.

Tenir consciència que practicar la justícia és una responsabilitat de tots implica un **compromís actiu** amb la defensa dels drets propis i aliens, fent-los possibles per a tothom des del lloc que cadascun de nosaltres ocupa en la societat.

Per això **PRACTICAR la JUSTÍCIA és estimar el teu proïsme**, els teus semblants, com a tu mateix, és fer-los el que t'agradaria que et fessin a tu si et trobessis al seu lloc. És tractar amb dignitat qualsevol ésser humà, perquè és de la teva mateixa família, la humana, fill o filla del mateix Pare-Mare Déu. És no quedar indiferent davant el seu patiment i necessitat quan veu que li són arrabassats els drets i que no pot viure dignament a causa de la injustícia dels altres. És mobilitzar-se i actuar perquè el que li passa a aquesta persona a mi també em passa, el que fereix aquesta persona a mi també em fereix...

A Càritas, **treballem per la justícia**. Cal donar a cadascú «el que és seu», el que li correspon en justícia, i no es pot donar per caritat el que es deu en justícia. Aquesta és una afirmació molt repetida en la doctrina social de l'Església. La justícia és la primera

exigència de la caritat. Estimar el proïsme significa respectar amb fets el proïsme en la seva dignitat personal i en els seus inalienables drets.

Amb aquesta campanya volem **practicar un estil de vida que ens porti a ser agents de transformació** de la societat, als barris, en tots els àmbits —personal, laboral, familiar...— i en tots els espais on convivim amb altres persones, i també a tenir cura del nostre hàbitat, el conjunt de la Creació.

Si som capaços d'aconseguir un equilibri entre la nostra forma de viure, de pensar i d'actuar, aconseguirem millorar el nostre entorn fent possible que la **nostra empremta de justícia i d'amor** transformi la realitat de les persones que viuen en situació de pobresa i d'exclusió.

Si ho fem així, sens dubte que **deixarem una empremta sostenible per a tothom**, i aleshores podran dir de nosaltres, com van dir de Jesús: «**Va passar fent el bé**» (Ac 10, 34-38).

Com diu el sant pare Francesc: «Caminar sense deixar empremta no serveix per a res. A la vida s'ha de caminar com Jesús va caminar: deixant empremtes que marquin la història. Empremses que donin vida. Això passa **comprometent-se**».

Els materials didàctics que presentem volen ser una ajuda didàctica per estimular i impulsar el compromís solidari dels integrants dels nostres grups i comunitats. Els diferents documents i recursos que oferim volen despertar i motivar les persones perquè definitivament posin fil a l'agulla per practicar la justícia, adoptant estils de vida coherents i compromesos amb la causa social... perquè per les nostres empremtes ens reconeixeran.

El nostre desig és contribuir que les persones aconseguixin ser felices, que trobin el veritable sentit de la seva vida, allò per al qual han estat creades, que estimin compromesament i així, com diu el sant pare Francesc, puguin deixar, pel seu pas per aquest món, empremtes de VIDA, empremtes que marquin la història de moltes vides.

MATERIALS DIDÀCTICS

Com utilitzar-los

Aquests materials i propostes didàctiques que vénen a continuació es posen a disposició dels animadors de grups d'adults i comunitats cristianes perquè n'utilitzin aquells recursos que creguin més oportuns per treballar i aprofundir el missatge de la Campanya. Hi ha animadors que només fan servir un o alguns materials didàctics per a moments puntuals de l'any, i n'hi ha d'altres que els utilitzen tots al llarg de l'any (aprofitant els temps litúrgics), per mantenir viva i present la Campanya de Càritas en els seus grups.

És important que els animadors treballin el material, el facin primer seu i després en seleccionin el que pensin que és més adequat per a cada grup, adaptant-lo a la realitat del que el grup planteja.

Després d'haver fet aquesta tasca, l'animador presentarà al seu grup el document. Els el lliurarà fotocopiats perquè en puguin veure el contingut i després fer un col·loqui per respondre les preguntes que sorgeixin.

Objectius de cada material

DOCUMENT 1:

Presentació del missatge de campanya: «PRACTICA LA JUSTÍCIA. DEIXA LA TEVA EMPREMTA»

La finalitat d'aquest document és presentar el missatge que Càritas vol llançar amb aquesta campanya. Es proposa treballar-lo personalment i grupalment per fer-lo aterrar en la pròpia vida, per reflexionar i poder fer passes que portin a practicar gestos de justícia en la nostra vida quotidiana i deixar empremta.

També s'ofereix la possibilitat de presentar el missatge de la campanya utilitzant el Power-Point que s'inclou com a material audiovisual. L'animador només haurà d'anar comentant el contingut de cada diapositiva. La durada de l'exposició no hauria d'excedir els 20 minuts aproximadament. Al final de l'exposició, l'animador podrà lliurar als assistents el document I complet, o bé fotocopiar només la diapositiva 17, en la qual hi ha l'empremta dels indicadors, perquè puguin mesurar la seva empremta de justícia.

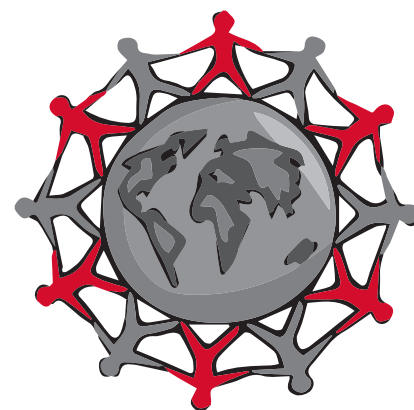
(Durada aproximada per tractar i treballar aquest document en un grup: 30-50 minuts.)

DOCUMENT 2:**PRÀCTIQUES DE
L'ECONOMIA SOLIDÀRIA
PER DEIXAR EMPREMTA**

Amb aquest document volem donar a conèixer què és l'economia solidària, una alternativa real per fer front al sistema econòmic actual. Es presenten unes experiències i unes pràctiques que demostren que és possible una altra economia. Es tracta d'obrir mentes i motivar envers la implicació en aquest tipus d'economia.

L'animador lliurarà aquest document als assistents i n'anirà comentant els continguts; per fer-ho pot utilitzar alguns dels vídeos que s'indiquen al document i projectar-los durant la presentació. Quan tot això acabi, es faran les preguntes finals per al col·loqui i el comentari.

(Durada aproximada per tractar i treballar aquest document en un grup, segons es projectin o no alguns dels vídeos: 40-90 minuts. Es pot organitzar una altra reunió per tractar i aprofundir sobre algunes de les pràctiques d'economia solidària que despertin més interès.)

DOCUMENT 3:**TREBALLAR PER LA
JUSTÍCIA, UN ESTIL DE VIDA
QUE DEIXA EMPREMTA**

La finalitat d'aquest document de treball és presentar les diverses "empremtes" que l'ésser humà pot deixar al seu pas per aquest món, segons les opcions de vida que pren. I amb això, tenint-les presents, convidar a prendre consciència de quines d'aquestes empremtes estem deixant cadascun de nosaltres, veient en quina mesura estem treballant per la justícia. Es tracta d'animar a fer una opció decidida i conscient per adquirir compromisos concrets amb relació a deixar empremtes de justícia.

(Durada aproximada per tractar i treballar aquest document en un grup: 50 minuts.)

DOCUMENT 4:**10 «APPS» PER TREBALLAR PER LA JUSTÍCIA.** Aplicacions per millorar l'empremta de justícia en cinc setmanes

La finalitat d'aquest document és proposar portar a la pràctica una sèrie de conductes i accions que ens ajudin a millorar la nostra empremta de justícia, és a dir, millorar l'impacte que té la nostra manera de viure en el nostre entorn social. Es tracta de convidar a viure el dia a dia amb més gran consciència de la missió transformadora del Regne que estem cridats a construir, una societat nova. Els temps litúrgics d'Advent i Quaresma poden ser molt apropiats per fer aquesta pràctica.

DOCUMENT 5:**SETMANA DE LA CARITAT I LA JUSTÍCIA**

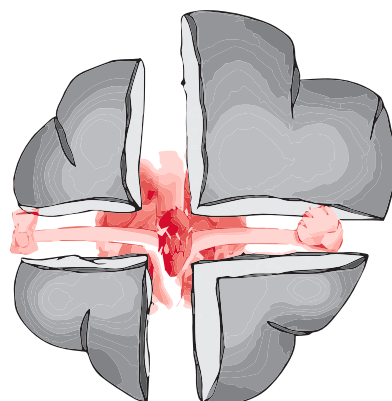
Presentem 16 possibles activitats de sensibilització (per triar les que es vulguin) per organitzar una Setmana de la Caritat i la Justícia en una comunitat parroquial, centre educatiu, associació, etcètera. Basant-nos en els indicadors de l'empremta de justícia de la campanya, proposem accions, activitats que motivin a deixar una empremta de justícia més gran.

DOCUMENT 6:**PROPOSTA DE GEST I MANIFEST DE CAMPANYA**

Proposem fer un acte públic en el qual fer visible el missatge de la campanya mitjançant la realització d'un gest comunitari i la lectura d'un manifest, com a testimoni de les opcions que es vulguin prendre.

DOCUMENT 7:**VIGÍLIA DE PREGÀRIA PER PRACTICAR LA JUSTÍCIA**

Oferim la possibilitat de convocar la comunitat cristiana a viure un espai de pregària, perquè cadascun dels seus membres pugui restar en silenci, en presència del seu Pare-Mare Déu, amb el desig que els ajudi a ser instruments a les seves mans, per practicar la justícia amb els germans desposseïts de dignitat, desposseïts de drets. Que es conscienciïn que només si Déu els acompanya podran deixar realment empremtes de justícia sanadores i alliberadores.

DOCUMENT 1

Presentació del missatge de Campanya:
**«PRACTICA LA JUSTÍCIA.
 DEIXA LA TEVA EMPREMTA»**

Què pensaries de coses
com aquestes?

**Si llegit tot això
has pensat el
que has pensat...
aplicant la
mateixa lògica,
què en penses,
de la vinyeta
següent?**

Un cor humà està fet per ESTIMAR COMPROMESAMENT. Aquesta és la seva essència, el que dóna sentit a la vida. Quan no compleix la seva finalitat... el cor es torna fosc, es corromp, s'amarga i amarga, o s'evadeix en mil succedanis que el tornen buit. Per això **PRACTICAR la JUSTÍCIA és estimar el proïsme**, els teus semblants, com a tu mateix, és fer-los el que a tu t'agradaria que et fessin si et trobessis en el seu lloc. És tractar amb dignitat qualsevol ésser humà, perquè és de la teva mateixa família, la humana, fill/a del teu mateix Pare-Mare Déu. És no quedar indiferent davant el seu patiment i necessitat quan els seus drets li són arrabassats, i no pot viure dignament a causa de la injustícia dels altres.

Davant la realitat que viu el nostre proïsme... ¿com practiquem la justícia?

845 milions de persones passen gana crònica, 1 de cada 9 persones (Informe ONU).

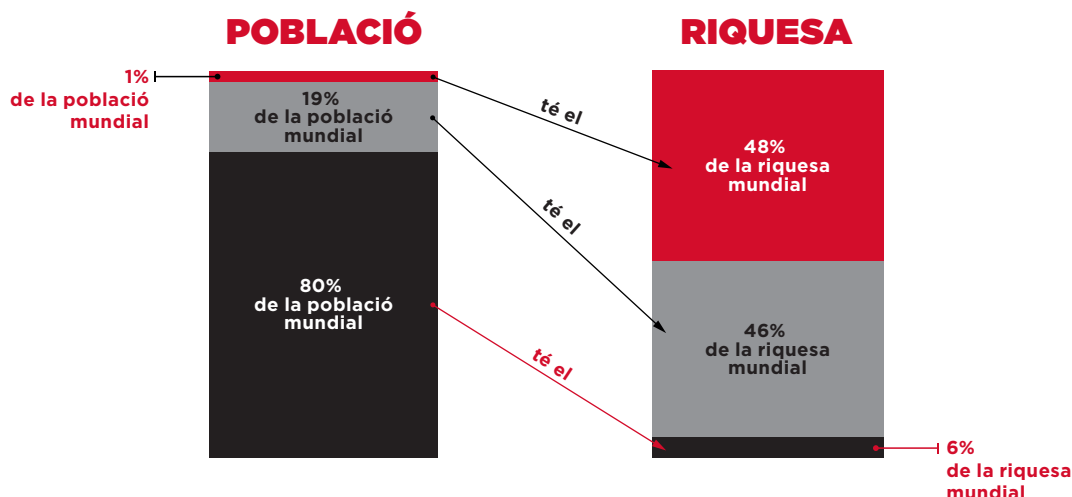
Cada dia moren al món 40.000 persones per fam i pobresa, en el mateix planeta que destina diàriament 4.000 milions de dòlars a despeses militars (Diari El País).

17.000 infants menors de cinc anys moren cada dia per causes que es poden evitar (Informe ONU).

Mil milions de persones viuen en la pobresa extrema, amb menys d'un dòlar al dia (Informe ONU).

El 25% de la població espanyola (11,7 milions de persones) està en l'exclusió, i d'aquestes, cinc milions es troben en exclusió severa (VII Informe Foessa).

Segons l'informe d'Intermón-Oxfam 2014

La pobresa no és una cosa natural, ha estat generada per l'home i es pot superar i eradicar amb les actuacions dels éssers humans. Posar fi a la pobresa no és un gest de caritat, és un acte de justícia. És la protecció d'un dret humà fonamental: el dret a la dignitat i a una vida decent (*Nelson Mandela*).

**Veient com està
el nostre proïsme...**

**Quines empremtes deixes
sobre aquest món?**

**Quin impacte està provocant el teu
estil de viure en aquest món?**

**Quan te'n vagis... quines
empremtes t'agradaria
haver deixat?**

L'empremta ecològica mesura l'impacte del nostre estil de vida en la natura. Calcula la quantitat de terra que una persona necessita per mantenir el seu ritme de consum i absorbir els residus que produeix anualment. Existeixen uns tests que ajuden a mesurar personalment l'impacte de l'estil de vida de cada persona sobre la natura.

Per què no pot existir també una **EMPREMTA DE JUSTÍCIA** que mesuri *l'impacte que té la nostra forma de ser i actuar en el món, en la societat*, en les persones amb què ens trobem i hi convivim?

Aquesta empremta mesuraria fins a quin punt vivim obrant la JUSTÍCIA, és a dir, vivim parant atenció a la necessitat del nostre proïsme. ¿No seria interessant que cadascú pogués saber quina és la mida de l'empremta de justícia que està deixant al seu voltant?

Hem elaborat uns indicadors per poder mesurar l'**empremta de justícia** que la nostra manera de ser i d'actuar està deixant en el nostre entorn humà i mediambiental. Per elaborar-ho hem fet servir els sis principis de la Doctrina Social de l'Església:

PRINCIPI 1

La persona humana i els seus drets

Aquest principi afirma la inviolable dignitat de la persona humana, creada a imatge i semblança de Déu.

PRINCIPI 2

El bé comú

El bé comú és la tasca de cada ésser humà per garantir i protegir la vida digna de tota persona, és a dir, fer el possible perquè tingui tot el necessari per a una vida vertaderament humana.

PRINCIPI 3

El destí universal dels béns

Cadascú ha d'usar els béns no com a propis, sinó com a comuns, perquè serveixin en profit propi i del proïsme. Tothom té dret als béns necessaris, i fins i tot en cas d'extrema necessitat han de procurar-se allò indispensable de les riqueses dels altres. Tenim el deure de retornar als béns la seva finalitat primera, que és l'ús comú per a bé de totes les persones i pobles.

PRINCIPI 4

Solidaritat

És la pregonia comunió entre les persones: el que li passa al germà també em passa a mi. La solidaritat és l'espai on les persones posen els esforços per aconseguir el bé comú de tothom, per aconseguir una vida digna per a tots.

PRINCIPI 5

Subsidiarietat

És una ajuda que s'ofereix a la persona quan no és capaç de valer-se per ella mateixa, però aquesta ajuda té una finalitat promocional, que l'estimula a participar i posar també de la seva part per tirar endavant, perquè no es converteixi en una simple ajuda assistencial paternalista.

PRINCIPI 6

Participació

Té a veure amb la democràcia, és un deure i un dret de totes les persones perquè s'involucrin activament en l'assoliment del bé comú, perquè s'impliquin en la bona marxa de la societat en què viuen, assumint la seva responsabilitat i contribuint activament en la construcció d'un món millor per als més dèbils.

¿VOLS SABER EN QUINA MESURA PRACTIQUES LA JUSTÍCIA EN EL TEU DIA A DIA?

DESCOBREIX COM ÉS LA TEVA EMPREMTA DE JUSTÍCIA

L'**empremta de justícia** mesura l'impacte que té la teva forma de ser i d'actuar en el món, en la societat, en les persones amb qui et trobes i convius cada dia. Aquesta empremta mesura fins a quin punt vius **practicant la justícia**, és a dir, fins a quin punt vius estimant el teu proïsme (proper o llunyà), parant atenció i cura a les necessitats i problemes que el proïsme pugui tenir.

Per mesurar la teva empremta de justícia respon cada indicador ombrejant la casella corresponent, i totes les anteriors de la mateixa fila; per exemple, si respons un indicador triant la casella «Mitjanament», ombrejaràs aquesta casella i també les anteriors: «Regular» i «Poc». Si la teva resposta és «Gens», no ombrejaràs res.

Indicadors

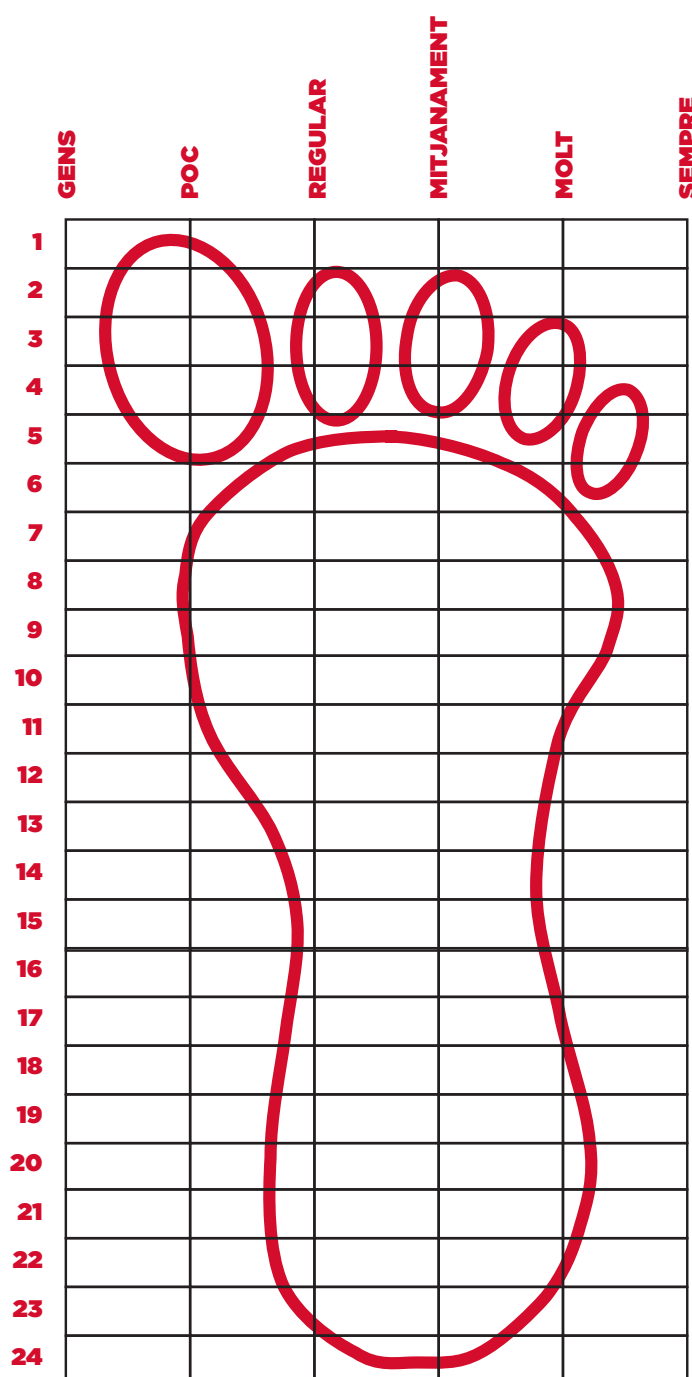
(El nombre de cada indicador es correspon al nombre de la figura de l'empremta.)

1. Tractar amb respecte, d'igual a igual.
2. Ser acollidor, cordial.
3. Escoltar l'altre amb atenció.
4. Que l'altre se senti acceptat.
5. Mirar l'altre sense prejudicis ni etiquetes.
6. Relacionar-se amb l'altre sense manipular-lo o utilitzar-lo en benefici propi.
7. Comportar-se de manera justa i honrada amb tothom.
8. Sentir-se afectat o commogut pels patiments o problemes dels teus semblants, i actuar en conseqüència.
9. Ser desprès, generós.
10. Estar disposat a compartir el que no et sobra.
11. Estar disposat a renunciar a l'interès propi pel bé dels altres.
12. Comprometre's en accions de voluntariat.

13. Dipositar els diners a la banca ètica, o bé estar informat sobre si la rendibilitat que obtinc dels diners guardats en altres bancs prové d'empreses que actuen èticament i que respecten el medi ambient.
14. Fer un consum responsable. Comprar només el necessari. Com a mínim la meitat del que consumeixo prové del comerç local, del petit comerç o de cooperatives.
15. Fer aportacions periòdiques a ONG o a altres causes solidàries.
16. Contribuir amb les pròpies accions a la unitat i harmonia entre les persones, contribuir a crear comunitat, a enfortir-la
17. Complir amb les obligacions com a ciutadà pagant els impostos que repercuteixen en benefici de tots.
18. Preocupar-se per la situació que viuen els països pobres, i participar en accions a favor seu.
19. Preocupar-se cada dia per reduir el nivell de contaminació que produeix el meu estil de vida i consum.
20. Participar en accions, actes públics o manifestacions que reclamin polítiques socials que ajudin els més desafavorits i perquè es compleixin els seus drets.
21. Participar en accions, actes públics o manifestacions que reclamin als governants la fi de la pobresa i el compliment dels Objectius de Desenvolupament del Mil·lenni.
22. Pertànyer i participar activament en alguna associació, grup, ONG o entitat que treballi per la millora de la vida de les persones més vulnerables, ja sigui del nostre entorn o de més lluny.
23. Participar en activitats o iniciatives promogudes per grups o entitats que treballen l'economia alternativa, el comerç just, ecològic, etcètera.
24. Votar aquells partits polítics que demostrin amb fets que la seva preocupació real és aconseguir el bé comú, i protegir i dignificar la vida dels més vulnerables i desafavorits.

Com més caselles ombrejades tinguis, més gran serà la teva empremta de justícia, és a dir, el teu estil de vida contribuirà a construir un món i un entorn social més justs i fraterns

1. ¿Estàs conforme amb la mida de l'empremta de justícia que deixes al teu voltant?
2. Quins indicadors podries millorar més? ¿Et vols comprometre a millorar-los? Com?
3. Quins indicadors et semblen més difícils per a tu; ¿com pots millorar-los?
4. Quins altres indicadors hi afegiries per fer un món i un entorn social més justos i fraterns? Ombreja també les noves caselles segons t'ho valoris.
5. Torna't a mesurar l'Empremta al cap de tres mesos per veure si s'ha eixamplat.

**La meva
empremta
personal de
Justícia**

Amb els indicadors anteriors has mesurat l'empremta de justícia que deixes a nivell personal; si es dóna el cas que els que treballen aquesta empremta pertanyeu a alguna comunitat, ¿quina seria l'empremta de justícia que esteu deixant com a comunitat cristiana, grup o moviment? Elaboreu els indicadors que cregueu necessaris per mesurar la vostra empremta comunitària de justícia. Podeu aprofitar alguns dels indicadors de l'altra empremta, modificar-los o fer-hi variants. Quan ho tingueu

fet, dividireu l'empremta en tantes files horitzontals com indicadors hi hàgiu posat, i després ombrejareu les caselles de cada indicador d'acord amb la vostra valoració com a comunitat.

Segons l'empremta que resulti, us preguntareu si esteu satisfets amb la mida de l'empremta que deixeu, en quins indicadors podeu millorar, a què us comprometeu per millorar com a comunitat, quines iniciatives podeu posar en marxa, etcètera.

GENS	POC	REGULAR	MITJANAMENT	MOLT	SEMPRE

**La nostra
empremta
comunitària
de justícia**

«Es tracta d'adoptar un estil de vida que ens porta a ser agents de transformació en tots els àmbits, personals, laborals, familiars, als barris i en tots els espais de convivència que hi trobem!» (Ana Abril Càritas Espanyola).

Així, «els hàbits de solidaritat, quan es fan carn, obren camí a altres transformacions

estructurals i les fan possibles» (Sant pare Francesc, *Evangelii gaudium* 89).

Actualment, s'estan posant en pràctica moltes iniciatives socials d'economia solidària que obren camins nous de transformació cap a una societat més justa i solidària. (El document 2 dels materials d'aquesta Campanya les presenta amb més detall.)

FINANCES

- Banca ètica.
- Préstec entre particulars.
- Micromecenatge.
- Monedes socials.
- Assegurances ètiques.

CONSUM

- Consum col·laboratiu.
- Comerç just.
- Grups de consum.
- Moda neta.
- Horts urbans.

LLAR

- Desnonaments.
- Residències de gent gran.
- Energia neta.
- Telecomunicació oberta.

LABORAL

- Cooperatives.
- Empreses d'inserció.
- Producció ecològica.

SERVEIS

- Bancs de temps.
- Mares de dia.
- Reciclatge.

«Caminar sense deixar empremta no serveix de res. En la vida cal caminar com va caminar Jesús, deixant empremtes que marquin la història. Empremses que donin vida. Això succeeix compromentent-se!» (Sant pare Francesc).

ESTIL DE VIURE

DOCUMENT 2

PRÀCTIQUES DE L'ECONOMIA SOLIDÀRIA PER DEIXAR EMPREMTA

1. Què és l'economia solidària

Entenem l'*economia solidària* com la construcció d'un model econòmic diferent i alternatiu al sistema vigent.

Es concreta en un conjunt d'iniciatives promogudes per persones, comunitats, organitzacions i xarxes socials i acadèmiques que posen l'economia al servei de la justícia social i de l'exercici dels drets humans.

L'economia solidària enfoca l'activitat econòmica tenint en compte **les persones, el medi ambient i el desenvolupament sostenible i sustentable**, com a referència prioritària, per sobre d'altres interessos.

És una manera de viure que abraça la integritat de les persones i designa la subordinació

de l'economia al seu veritable fi: proveir de manera sostenible les bases materials per al desenvolupament personal, social i ambiental de l'ésser humà.

L'economia solidària pretén incorporar a la gestió de l'activitat econòmica els valors universals que han de regir la societat i les relacions entre tota la ciutadania: **equitat, justícia, fraternitat econòmica, solidaritat social i democràcia directa**.

Essent una nova forma de produir, de consumir i de distribuir, es proposa com una alternativa viable i sostenible per a la satisfacció de les necessitats individuals i globals i aspira a consolidar-se com un instrument de transformació social.

2. Punt de partida

La defensa d'un nou model alternatiu d'economia parteix de la constatació que el sistema econòmic que impera actualment genera injustícia, desigualtat i pobresa a gran part de les persones que habiten el nostre planeta, i es mostra irrespectuós amb la seva pròpia personalitat.

Benet XVI ens deia en *Caritas i veritate*: «La crisi ens obliga a revisar el nostre camí, a donar-nos noves regles i a trobar noves formes de compromís, a sostenir-nos en les experiències positives i a rebutjar les negatives» (n. 21).

El sant pare Francesc ho ha expressant també clarament i amb contundència: «Així com

el manament de “no matar” posa un límit clar per assegurar el valor de la vida humana, avui hem de dir “no a una economia de l'exclusió i la desigualtat”. Aquesta economia mata» (*Evangelii gaudium*, 53).

Davant aquest sistema econòmic que genera pobresa i exclusió, necessitem un nou marc de relacions econòmiques que situï la persona i el seu entorn en el centre d'interès, tant socialment com mediambientalment. Existeix la necessitat d'un canvi de valors en l'economia, per tal que la competència, l'individualisme i la maximització del benefici donin pas a la col·laboració, a la cerca del bé comú i a la redistribució de la riquesa.

3. Les alternatives ja estan aquí

En aquest document presentem una selecció d'algunes experiències d'economia solidària que ja estan en marxa, per mostrar l'ampli ventall de pràctiques que, de fet, ens permetran desenvolupar una bona part de la nostra vida, si no al marge, sí almenys ben lluny del cor del sistema capitalista i de la seva lògica individual, mercantil i privatitzant. *(Vegeu el catàleg de pràctiques a l'apartat següent.)*

¿Quina valoració es pot fer de totes aquestes pràctiques socials? John Holloway ens convida a pensar la revolució, però no com un acte de substitució d'un sistema per un altre, sinó com un procés que és el «resultat de la transformació, amb prou feines visible, de les activitats quotidianes de milions de persones», pràctiques que des d'aquesta quotidianitat contribueixen a esquarterar el capitalisme.

Encara és aviat per fer que aquesta realitat d'inventiva i innovació social sigui un model alternatiu de vida col·lectiva. Però encara que no suposi

la realització d'aquest altre món possible, sí que en permet anticipar els trets essencials. Són exemple d'una iniciativa ciutadana que ja va fent forat en la realitat dominant de manera gairebé sempre desapercebuda, però tossuda.

El cert és que no podem esperar que aquesta crisi «passi» per començar a construir aquesta altra cultura necessària per sostenir i impulsar aquest altre món, car el desenllaç de la crisi dependrà essencialment de l'orientació que, des d'ara mateix, vulguem i puguem donar a les nostres vides. Perquè, com assenyala Jacques Rancière, «l'emancipació suposa l'anunci d'un altre món possible, però també una forma de vida nova a l'interior del món que coneixem».

(Per a més informació, consulteu

<http://caritasespanola.org/economiasolidaria/ques-la-economia-solidaria>)

Algunes experiències d'economia solidària

1. BANCA ÈTICA

La banca ètica és un conjunt d'entitats financeres els productes de les quals no estan condicionats exclusivament pel criteri del màxim benefici i l'especulació. Els projectes de banca ètica es basen en una gestió totalment transparent, en el foment d'una economia real, en el foment de beneficis mediambientals i en la generació de serveis que prioritzin el comerç just i l'ajuda social, entre altres. Els gestors d'aquesta banca analitzen les seves carteres d'inversió d'acord amb criteris rigorosos, i només concedeixen crèdits bancaris a empreses i particulars que compleixin aquests rigorosos criteris de sostenibilitat, benefici social i mediambiental. En alguns casos tenen una estructura interna, fonamentada en la participació cooperativa.

Exemples de banca ètica:

- Vídeo sobre Coop57 (12'15''): https://www.youtube.com/watch?v=_3nXDzLXNXw
Web: www.coop57.coop
- Vídeo sobre Fiare (11'37''): https://www.youtube.com/watch?v=t_Y2qWeLeTU
Web: www.proyectoifiare.com/web

2. MICROMECECATGE (crowdfunding)

El micromecenatge o finançament col·lectiu, en anglès crowdfunding, és la cooperació col·lectiva feta per persones que organitzen una xarxa per aconseguir diners o altres recursos. Normalment s'utilitza internet per finançar esforços o iniciatives d'altres persones o organitzacions. El micromecenatge es pot fer servir per a molts propòsits, des d'artistes buscant el suport de seguidors, finançament de campanyes polítiques, de deutes, d'habitatges, per a escoles, dispensaris i fins i tot per a la creació de companyies o petits negocis.

- Vídeo sobre què és el crowdfunding (3'16''): <https://www.youtube.com/watch?v=30skdeplACg>

3. PRÉSTECs ENTRE PARTICULARS (crowdlending)

El préstec entre particulars consisteix en el finançament a empreses, projectes o a persones per part de nombrosos inversors en comptes de per un d'únic o per un nombre limitat. És un model innovador que permet finançar-se directament per la comunitat financera sense acudir als serveis d'un banc o una altra entitat financera tradicional. Les empreses, projectes i persones normalment han de demostrar la seva qualitat creditícia i el seu nivell de morositat per ser classificats i qualificats amb la finalitat d'aportar informació als prestadors sobre el seu risc. Els tipus d'interès dependran de la qualificació de l'empresa i de la demanda de préstec per part dels inversors. Aposta també per la formació d'un mercat amb lliure formació de preus, transparència i eficiència.

- Vídeo sobre què es Comunitae.com, préstec entre particulars (1'14'"): <https://www.youtube.com/watch?v=mRmUWJWVRIM>
La seva web: www.comunitae.com
- Web: www.lubbus.com

5. MONEDA SOCIAL

Moneda social és un acord entre un grup de persones per poder comerciar amb productes i serveis segons unes normes acordades que es reflecteixen en l'ús d'aquesta moneda. Les monedes de curs oficial utilitzen representacions físiques o virtuals per fer efectives les transaccions; en canvi, les monedes socials no són considerades com la finalitat de l'activitat comercial, sinó el mitjà.

- Vídeo sobre moneda social a Espanya (1'42'"): <https://www.youtube.com/watch?v=c-GK-ZRTJaY>
- Vídeo sobre moneda social a Espanya (13'42'"): https://www.youtube.com/watch?v=xG-6izj_N4A
- Vídeo sobre con crear una moneda social local (26'54'"): <https://www.youtube.com/watch?v=Dd0RX7HmfM8>

4. ASSEGURANCES ÈTIQUES

Desenvolupa l'activitat asseguradora a partir d'inversions èticament orientades, recuperant els valors de l'equitat (igualtat en la negociació entre assegurat i assegurador), del mutualisme (solidarietat entre les persones i organitzacions) i de la transparència. A través de l'Observatori de les Finances Ètiques, un espai de trobada entre els diferents actors del sistema financer ètic de l'Estat espanyol, promogut i coordinat des de Finançament Ètic i Solidari (FETS), es gestiona el segell Ethical and Solidarity-bades Insurance (EthSI). Es tracta d'un distintiu que garanteix en tot el procés assegurador la qualitat de la gestió de les empreses registrades i els productes asseguradors certificats.

- Vídeo sobre Ethsi: el sello del seguro ético y solidario (4'40'"): <https://www.youtube.com/watch?v=lgy0L88ZOso>
- Web per a més informació: http://economiasolidaria.org/noticias/seguros_eticos

6. DESNONAMENTS

La Plataforma d'Afectats per la Hipoteca és una associació i moviment social pel dret a l'habitatge digne sorgida al febrer de 2009 a Barcelona i present arreu de l'Estat espanyol. Agrupa persones amb dificultats per pagar la hipoteca o que es troben en procés d'execució hipotecària i persones que els donen suport. Es defineix com «un grup de persones partidista» que crearen l'associació davant «la constatació que el marc legal actual està dissenyat per garantir que els bancs cobrin els deutes mentre que deixa desprotegides les persones hipotecades que per motius com ara l'atur o l'augment de les quotes no poden fer front a les lletres». Es considera ell mateix un moviment horitzontal, no violent, assembleari, per exposar els diferents casos dels afectats, per oferir assessorament i ajuda mútua per trobar suports, tant pràctics com emocionals.

- Web: <http://afectadosporlahipoteca.com>

7. ENERGIA NETA

«Som Energia» és una cooperativa de consum d'energia verda, sense ànim de lucre. Les seves principals activitats són la comercialització i producció d'energia renovable. Estan compromesos a impulsar un canvi de model energètic actual per aconseguir un model 100% renovable.

- Vídeo sobre Som Energia (6'10''): <https://www.youtube.com/watch?v=g5zEq0Q8fA4>
La seva web: www.somenergia.coop

9. MODA NETA

Rere molta roba que veiem als aparadors de les grans zones comercials hi ha molta suor de mà d'obra semiesclava dels països pobres. Juntament amb les campanyes per millorar la transparència de la producció i les condicions de treball, han aflorat alternatives que aspiren a construir una «moda ètica» molt més respectuosa amb tots els actors que participen en el procés de fabricació i confecció.

- Vídeo explicatiu sobre Roba Neta (1'19''): https://www.youtube.com/watch?v=6jPgG6_Z52U
Web: <http://www.ropalimpia.org/es/>
- Vídeo explicatiu sobre moda sostenible (5'): <https://www.youtube.com/watch?v=L9PT-GFTYlw>
Web sobre una iniciativa: <http://www.slowfashionspain.com/>

8. TELECOMUNICACIÓ OBERTA

«guifi.net» és una xarxa de telecomunicacions lliure, oberta i neutral, majoritàriament inalàmbrica, que compta amb més de 31.700 nodes (ordinadors personals o servidors). La majoria d'aquests nodes es troben a Catalunya i al País Valencià, si bé s'estan expandint a noves zones arreu del món. Actualment, guifi.net és la xarxa lliure més extensa del món. Els nodes de la xarxa pertanyen a particulars, empreses i administracions que lliurement es connecten a aquesta xarxa per a poder accedir a una autèntica xarxa oberta de telecomunicacions i fer arribar on calgui els continguts i la infraestructura. És un operador de telecomunicacions inscrit al registre d'operadors. És una ONG de cooperació al desenvolupament i una entitat de voluntariat.

- Consultar: <http://guifi.net/ca>

10. COMERÇ JUST

El comerç just és un sistema comercial solidari i alternatiu al convencional que persegueix el desenvolupament dels pobles i la lluita contra la pobresa. Es basa en unes condicions laborals i uns salaris adequats per als productors del Sud, que els permetin viure amb dignitat. En la no explotació laboral infantil. En la igualtat d'homes i dones: ells i elles reben un tracte i una retribució econòmica equitatius. En el respecte al medi ambient: els articles es fabriquen a través de pràctiques respectuoses amb l'entorn on es produeixen. El comerç just constitueix un moviment internacional format per organitzacions del Sud i del Nord. Té com a objectiu millorar l'accés al mercat dels productors més desafavorits i canviar les injustes regles del comerç internacional que consoliden la pobresa i la desigualtat mundial.

- Vídeo explicatiu sobre el comerç just (7'): <https://www.youtube.com/watch?v=jqOM0PKuWds>
Web: <http://comerciojusto.org>

11. GRUPS DE CONSUM

Grup de persones que compra aliments de forma regular i conjunta a l'agricultor o productor directament. Els productes són molt variats, des de fruita i verdura fresques a productes de neteja, roba, etcètera. Tenen entre ells com a mínim un acord informal de com s'organitzen, i a vegades tenen una estructura legal, com per exemple cooperatives.

- Exemple de grup de consum:
<http://blog.consumorussafa.org/>
- Web d'informació sobre com participar en grups de consum de la teva localitat:
<http://www.grupoagrupo.net/>

12. RECICLATGE

El reciclatge és un procés que té per objectiu convertir les deixalles de productes en nous productes i prevenir el desús de materials potencialment útils, reduir el consum de nova matèria primera, reduir l'ús d'energia, reduir la contaminació de l'aire (a través de la incineració) i de l'aigua (a través dels abocadors) per mitjà de la reducció de la necessitat dels sistemes de deixalles convencionals.

Exemples de grups que es dediquen al reciclatge:

- www.emaus.org
- <http://elstrasters.ecsocial.com>

13. HORTS URBANS

L'hort urbà és un espai per al cultiu de verdures i fruites a escala domèstica. L'hort urbà es pot instal·lar en zones habilitades per a aquesta finalitat, ja sigui a la perifèria de la ciutat, al jardí de casa (si és que n'hi ha), a la terrassa, al balcó, etcètera.

- Webs: <http://www.ecologistasenaccion.org/article28265.html>
<https://redhuertosurbanosmadrid.wordpress.com/>

14. PRODUCCIÓ ECOLÒGICA

L'agricultura ecològica, orgànica, és un sistema per cultivar una explotació agrícola autònoma basada en la utilització òptima dels recursos naturals, sense utilitzar productes químics de síntesi o organismes genèticament modificats —ni per a adobs ni per combatre plagues ni per a cultius—, per aconseguir obtenir aliments orgànics alhora que es conserva la fertilitat de la terra i es respecta el medi ambient. Tot això de manera sostenible, equilibrada i perllongada en el temps. Els principals objectius de l'agricultura orgànica són l'obtenció d'aliments saludables, de més qualitat nutritiva, sense la presència de substàncies de síntesi química i obtinguts mitjançant procediments sostenibles.

- Web: www.agroecologia.net

15. BANCS DE TEMPS

Un banc de temps és un sistema d'intercanvi de serveis per temps. Al banc del temps la unitat d'intercanvi no és la moneda habitual, sinó una mesura de temps, en el nostre cas el treball per hora. És un sistema d'intercanvi de serveis per serveis, o favors per favors. Fomenta les relacions socials i la igualtat entre diferents estrats econòmics. En aquest banc el temps de cada participant és valorat per igual, ja sigui la persona un principiant o un expert àmpliament capacitat; a més a més és una eina per revitalitzar la vida de la comunitat. Es planteja l'ús d'aquest tipus d'economia per solucionar diversos problemes presents en l'economia de mercat, a manera d'economies complementàries o mercats alternatius. La manera més eficient de construir capital social és generar reciprocitat d'una forma més àmplia.

- Vídeo sobre bancs del temps (1'49''): <https://www.youtube.com/watch?v=WmrEr89AhA0>
- Web: www.bdtbilbao.org

17. MARES DE DIA

Les mares de dia són educadores professionals que tenen cura d'infants menors de tres anys a casa seva mateix, habilitada per a la tasca. Aquestes mares qualificades ofereixen als infants un tracte molt personalitzat. En efecte, acullen un nombre molt limitat de menors (tres o quatre), i habitualment atenen infants d'entre pocs mesos i tres anys, si bé això depèn de les necessitats familiars i les preferències de la mare de dia. Així, els infants reben una atenció molt especialitzada, en un ambient relaxat, dins una llar sota l'orientació i la supervisió d'una persona formada i amb experiència. En definitiva, les mares de dia ofereixen el que un infant necessita durant els seus tres primers anys de vida per créixer en un ambient sa: amor i cura, presència, atenció i contacte físic.

- Vídeo sobre mares de dia (2'13''): <https://www.youtube.com/watch?v=MJgyTFGhSIQ>
- Web: www.redmadresdedia.com

16. CONSUM COL-LABORATIU

El consum col·laboratiu és un sistema econòmic en què es comparteixen i s'intercanvien béns i serveis a través de plataformes digitals. Que una proporció cada vegada més gran de la societat comparteixi amb altres els seus béns —cotxe, casa, energia elèctrica— quan no els estan fent servir, o que busquin productes se segona mà en bon estat abans fins i tot d'acostar-se a cap botiga, canvia del tot les regles del joc. Gràcies a aquests canals en línia, i accelerat per la crisi econòmica, s'han format plataformes per facilitar el contacte entre persones que ofereixen i demanen productes o serveis, a vegades a canvi de diners. Es calcula que només a l'Estat espanyol existeixen unes 400 empreses emergents que busquen fer-se un forat a l'empenta d'aquesta tendència.

D'aquestes empreses emergents, n'hi ha de tota mena: per compartir cotxe, trajectes o pàrquing; de micromecenatge o *crowdfunding*, per fer obsequis a un grup; per intercanviar coneixement; per compartir espai d'oficina; per intercanviar cases; de logística P2P (xarxa entre iguals); de bescanvi de productes; per fer tasques de la llar; per deixar-se diners els uns als altres; per compartir la connexió wi-fi; per comprar i vendre mobles d'Ikea de segona mà; per compartir locals comercials; per treure partit del nostre armari i vendre o comprar roba de segona mà; per llogar o vendre qualsevol objecte; per comprar o vendre joguines, roba o articles de segona mà de nadó; i també per compartir la cura d'un hort urbà.

- Vídeo testimoni Programa Comando Actualidad. (55'): <http://www.rtve.es/television/20130211/entre-particulares/607743.shtml>
- Per a més informació: <http://www.consumocolaborativo.com/>

18. COOPERATIVES

Una cooperativa és una associació autònoma de persones que s'han unit voluntàriament per formar una organització democràtica l'administració i gestió de la qual es porta a terme de la manera com decideixen els socis. La seva intenció és fer front a les necessitats i aspiracions econòmiques, socials i culturals comunes a tots els socis mitjançant una empresa.

- Web: www.coceta.coop

20. EMPRESES D'INSERCIÓ

Una estructura empresarial que, sense estar al marge dels processos convencionals de l'economia, actua dins el mercat produint béns o serveis amb la finalitat primordial d'incorporar al mercat laboral persones en risc o en situació d'exclusió social, proporcionant-los, a més de l'estabilitat econòmica d'una feina remunerada, un itinerari personalitzat que recull formació i acompanyament per millorar les seves condicions en la cerca de feina i facilitar-los l'accés al mercat laboral ordinari.

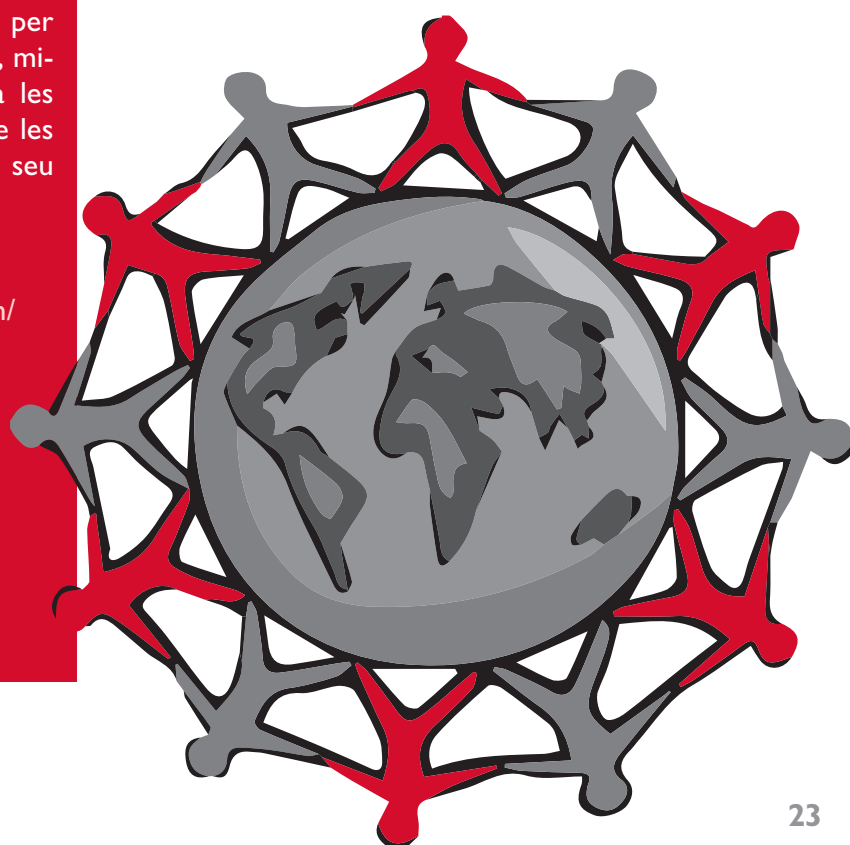
Aquestes empreses neixen com una eina per lluitar contra la pobresa i l'exclusió social, millorant l'entorn, potenciant els serveis a les persones i afavorint la qualitat de vida de les persones que atenen, alhora que són, al seu torn, empreses rendibles i competitives.

- Vídeo sobre empreses d'inserció de Càritas (1'): <https://www.youtube.com/watch?t=22&v=cyhiNyjmQcE>
- Vídeo de l'experiència d'empresa d'inserció de Càritas Córdoba (9'29''): <https://www.youtube.com/watch?v=qVkJUvb-J-c>

19. RESIDÈNCIES DE GENT GRAN COOPERATIVES I AUTOGESTIONADES

Són grups de persones grans que decideixen formar una cooperativa per construir un complex residencial d'apartaments equipats i dissenyats per elles mateixes amb la finalitat de tenir els serveis adaptats a les necessitats de l'edat. Es tracta, primer de tot, d'un conjunt de persones que tenen com a objectiu comú envellir bé, amb autonomia i dignitat, i que entenen que el millor entorn per fer-ho és un bon veïnatge. Per tant, la prioritat, en aquest cas, és la formació de la comunitat entesa com un grup capaç de donar-se suport mútuament i d'oferir seguretat, encarant col·lectivament les seves iniciatives vitals.

- Vídeo experiència de cooperativa de jubilats de Madrid (1'50''): <https://www.youtube.com/watch?v=IsIPovBDt3I>
- Vídeo experiència de cooperativa de jubilats de Màlaga (1'50''): <https://www.youtube.com/watch?v=I2IB62S8F3M>
- Web experiència: www.jubilaes.es

PER AL COL·LOQUI

1. Quines frases o idees ressaltaries o destacaries dels apartats introductoris de les 20 experiències d'economia solidària? Quines reflexions et suscita el que s'hi diu?
2. Quines experiències d'economia solidària t'han cridat més l'atenció, o t'han agradat, o t'han sorprès, o t'han despertat ganes de conèixer-les més a fons?
3. En quines experiències d'economia solidària has participat o participes?
4. En quines d'aquestes experiències d'economia solidària t'agradaria participar o implicar-te? Informa't de les possibilitats que hi ha al teu barri o poble de trobar experiències com aquestes.
5. En quina d'aquestes experiències d'economia solidària us agradaria aprofundir i conèixer-ne més coses? Mireu en grup els vídeos que acompanyen aquestes experiències que heu triat i consulteu-ne les pàgines web. feu després un petit col·loqui comentant què us han semblat.
6. ¿Coneixeu altres pràctiques o experiències que no hagin estat descrites aquí?
7. Què n'opineu, d'aquestes iniciatives? Quina reflexió us provoquen? ¿Penseu que el camí cap a un món més just comença per aquí? ¿Fins a quin punt ja camineu cap aquest altre món... o bé n'esteu encara lluny perquè no heu participat mai en alguna d'aquests iniciatives o experiències d'economia solidària?
8. Quines d'aquestes pràctiques d'economia solidària penseu que seria bo de posar en pràctica en la vostra comunitat o grup per donar a conèixer aquesta altra manera alternativa d'entendre i practicar l'economia?

TREBALLAR PER LA JUSTÍCIA, UN ESTIL DE VIURE QUE DEIXA EMPREMTA

Relat:

Treballar per la justícia

Un home va arribar a un camí que estava en obres i preguntà als que hi treballaven:

— *Perdoneu, ¿és aquí on es construeix el camí cap a un món més just? És que venia per donar-vos un cop de mà.*

Els que hi treballaven respongueren:

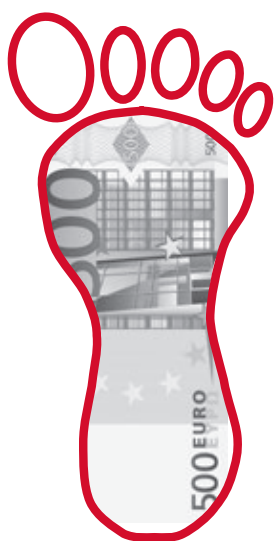
— *Sí, company, és aquí.*

I un dels treballadors se li acostà per explicar-li en què consistia la feina que feien.

L'acompanyà a un indret del camí i li digué:

— *Això que veus és el camí de la vida, per on cada dia camina tota la humanitat. Fixa't bé en el terra, i si descobreixes on hi ha el problema, segur que ens podràs donar un cop de mà.*

L'home es va fixar atentament en el terra i va poder veure que estava ple d'empremtes. Les observà amb atenció i les va identificar de la manera següent:

Empremta dels que es mouen per Diners.

No hi ha res per sobre dels diners. Són el seu déu. Li sacrifiquen tot.

Empremta dels Acomodats.

Viuen tancats en el seu propi benestar.

Empremta dels Aprofitats.

Es comporten sense ètica i sense moral per tal de sortir beneficiats de tot. El seu ego els dirigeix la vida.

Empremta dels Consumistes.

Influïts per la publicitat. Compren més del que necessiten. Creuen que com més comprin més feliços seran.

Empremta dels Indiferents.

Es camuflen en la manada per passar desapercebuts davant els problemes dels altres. No volen complicar-se la vida.

Empremta dels Poderosos.

Se situen per sobre dels altres per dominar, sotmetre, imposar-se i controlar tots els altres en benefici propi.

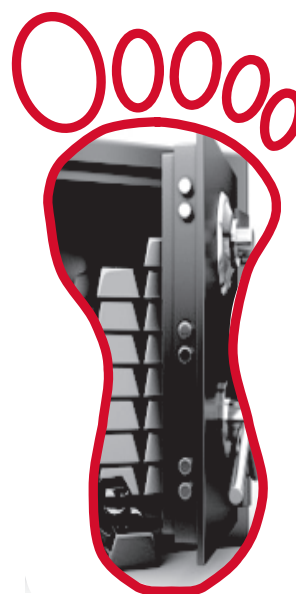
Empremta dels buscadors d'Èxit peti qui peti.

Busquen ser sempre els primers, busquen fama, prestigi, reconeixement.

Empremta dels Falsos.

Enganyen l'altre buscant el seu propi interès. Tenen dues cares. No es mostren tal com són.

Empremta dels Cobdiciosos.

Viuen per acumular riquesa per a ells sols, i com més millor. Mai en tenen prou.

Empremta dels Inhumans. Es comporten com bèsties salvatges, violents, agressius, despietats o fanàtics, sense cap respecte per la dignitat de l'altre.

Empremta dels Competitius. Trepitgen i perjudiquen a qui sigui per tal de millorar la seva posició social, econòmica, laboral, etcètera.

Empremta dels qui estan a la Lluna. No veuen la realitat de la pobresa i del patiment. Viuen en un altre món, el seu.

Totes aquestes empremtes omplien el camí de la Vida. Estranyat per la mena d'empremtes que veia, l'home va preguntar al treballador:

— *Només veig empremtes d'una part de la humanitat... ¿On són les de la resta?*

El treballador respongué:

— *Les empremtes de la resta de la humanitat estan a sota d'aquestes que has vist al camí. Són trepitjades cada dia pels de sempre... i no es veuen. Són els trepitjats en la seva dignitat i drets.*

Aleshores l'home va preguntar, tot intrigat:

— *Si el camí de la Vida està d'aquesta manera... ¿com hem de construir el camí per fer possible un món més just?*

I el treballador li respongué:

— *La nostra feina consisteix a tornar a caminar pel camí de la Vida, trepitjant les empremtes que han deixat els altres, per així esborrar-les i permetre que surtin a la llum les empremtes que hi havia a sota de les trepitjades. D'aquesta manera, les persones trepitjades podran reincorporar-se al camí i tornar a caminar per aquest camí de la Vida.*

I aquell home, després de veure tot allò, va posar fil a l'agulla i començà a trepitjar decididament amb força per construir el camí cap a un món més just, fratern i solidari. I amb aquest afany passà per la vida deixant empremtes de Justícia com aquestes:

Empremta del Voluntariat. Estar compromès a donar un cop de mà al proïsme «ferit» per la necessitat, la pobresa, etcètera.

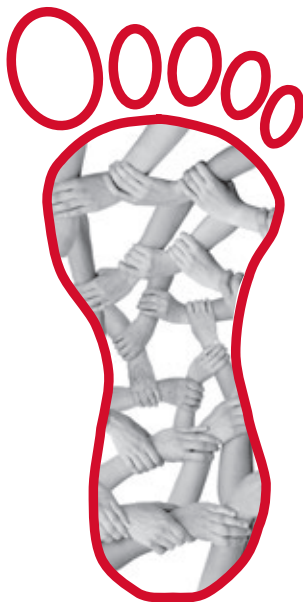
Empremta de la Denúncia Social. Davant les injustícies i vulneració de Drets, es mobilitza per denunciar-ho.

Empremta de l'Amor Fratern. Sent i tracta els altres com a germans. El que els passa als altres, també li passa a ell i es commou.

Empremta de l'Acollida i Acceptació incondicional. Per a ell tota persona és un tresor, alguna cosa sagrada que cal respectar.

Empremta de Construir, enfortir tot el comunitari. La unitat fa la força, junts podem canviar la injustícia; sols, no.

Empremta del Consum Responsable i Alternatiu. Així té cura del planeta, potencia el comerç local, just, etcètera.

Empremta de Generositat. Dóna i comparteix el que té amb els altres gratuïtament. Paga quota periòdica a una ONG.

Empremta de Col·laboració amb els països del Sud. Davant la pobresa que pateixen, col·labora en projectes de desenvolupament, etcètera.

Empremta de disponibilitat per a l'Escolta i el Diàleg. Fent-ho des del cor, tenen un gran poder sanador.

Empremta de Pau. Constructor de pau, treballa a favor de la pau. Els seus estalvis no estan en fons que inverteixen en armament.

Empremta Ecològica. Estil de vida poc contaminant. No té estalvis en fons que inverteixen en empreses que no tenen cura del medi ambient.

Empremta d'Esperança i Utopia. Somriu a la vida perquè veu que és possible un món més just. Ja veu els «miracles» que provoca la solidaritat en tantes vides renascudes, rescatades...

Per a la reflexió

Vivim en un món en què, per desgràcia, el camí de la Vida DIGNA no pot ser fressat per tothom. Molts són els descartats, els exclosos d'aquest camí. Són massa les persones que pateixen i malviuen la vida per culpa de l'egoisme, la injustícia i la inhumanitat d'altres éssers humans. És la història de sempre, la història dels trepitjats, els menyspreats, els humiliats, els exclosos... No cal anar gaire lluny per trobar-los.

Que n'hi ha de persones que viuen en el nostre món, en la nostra societat, al nostre entorn esperant una mà estesa per a l'ajuda, un gest d'acollida compromesa, una paraula d'encoratjament, una mirada comprensiva, o una cosa tan senzilla com un somriure... Que n'hi ha de persones oprimi-

des, menystingudes, excloses, esperant que algú les ajudi a aixecar-se i les reincorpori en el camí d'una vida digna, realitzada.

Per construir aquests camins, tots hi estem capacitats. Si fóssim realment conscients de com en podem, d'influir, en la vida dels altres amb les nostres paraules, esperances, accions, detalls o gestos, per insignificants que semblin... quantes coses canviarien. És immens el poder transformador i sanador que pot arribar a tenir una persona quan es decideix a estimar compromesament el seu proïsme... quantes empremtes de vida deixarà al seu pas, empremtes de justícia. D'ella podran dir el mateix que van dir de Jesús: **«Passà per la vida fent el bé»...** deixant EMPREMTA.

PER AL DIÀLEG

Formeu grups petits i dialogueu sobre aquestes preguntes. Un portaveu de cada grup prendrà nota del que comenteu a cada pregunta, i després ho posareu en comú.

1. Qui són els trepitjats en el nostre món, en la nostra ciutat, en el nostre entorn més proper?
2. Fixeu-vos en les 12 empremtes negatives que provoquen la injustícia; trieu les 4 empremtes que us semblin que són les més responsables que hi hagi tantes situacions injustes per a tantes persones.
3. De les 12 empremtes anteriors, ¿quines empremtes no voldries deixar mai en cap moment de la teva vida? D'aquestes 12 empremtes, ¿en deixes alguna encara en la teva quotidiana, ni que sigui una mica?
4. Fixeu-vos en les 12 empremtes que deixa la justícia; trieu les 4 empremtes que penseu que són més urgents i necessàries perquè és posin en pràctica com abans millor per a tothom, perquè així el nostre món canviï més ràpidament i es converteixi en un món més just, fratern i habitable. Raoneu per què les heu triat.
5. De les 12 empremtes anteriors, ¿quines empremtes ja practiqueu? (Podeu dir, de cada empremta, el percentatge aproximat del que ja practiqueu en la vostra vida quotidiana.) Respondeu primer a nivell personal, i després respondeu com a comunitat parroquial, moviment o grup cristià; valoreu el percentatge que treu la vostra comunitat en cadascuna d'aquestes empremtes.

6. De les 12 empremtes anteriors, ¿quines 4 empremtes us agradaria practicar al cent per cent en les vostres vides? Per què? (Responen també com a comunitat cristiana.)
7. Quines altres empremtes negatives que provoquen patiment i injustícia podries afegir a les anteriors, i quines empremtes de justícia podries afegir a les que ja heu vist?
8. Escriu en l'interior d'aquesta empremta els noms de les persones que al llarg de la teva vida t'han deixat marcades al cor alguna de les 12 empremtes de Justícia, és a dir, qui ha deixat en tu empremta d'Amor fratern en tractar-te com un germà; o de Generositat abocada damunt teu; o d'Acolliment pregon o Acceptació incondicional de tal com ets; o de Pau; o que t'encomanà Esperança; o per qui et sentires realment Escoltat; o qui ha estat per a tu un model de compromís social i de voluntariat; o model de persona que t'ha ensenyat a viure senzillament sense caure en el consumisme; o model de persona que t'ha encomanat el respecte i la cura envers la natura; ...i així amb totes les empremtes. Una vegada ho hakis fet, planteja't aquests pregunta: ¿en qui deixo jo alguna de les 12 empremtes de Justícia, o en quines empremtes sóc model i exemple?

DOCUMENT 4

10 «APPS» PER TREBALLAR PER LA JUSTÍCIA

«Aplicacions de mòbil» per millorar la teva empremta de justícia en cinc setmanes

Et presentem 10 «Aplicacions de mòbil» perquè les descarreguis de franc a la teva vida quotidiana i les posis en pràctica. Et proposem que en triïs dues per setmana, de tal manera que en cinc setmanes hauràs posat en pràctica les 10 «Aplicacions». Si les practiques bé, milloraràs en l'empremta de Justícia que la teva vida deixa al seu pas per aquest món, al seu pas per les persones que et rodegen.

Et regalem aquest mòbil nou amb totes les «Aplicacions» instal·lades. Utilitzaràs la xarxa wi-fi de la **gratuïtat** amb cobertura allò on et trobis. La bateria d'aquest mòbil durarà segons la quantitat d'energia d'**amor compromès** que hi hagi al teu cor. Des d'ara mateix pots començar a **aplicar-te a practicar la Justícia** en la teva vida quotidiana.

Al cap de cinc setmanes en què hauràs practicat aquestes aplicacions, podràs triar entre les cinc que t'hagin calat més i t'hagin ajudat a millorar i les posaràs als teus «preferits» per continuar practicant-les en les cinc setmanes següents. També, juntament amb aquestes cinc «preferides», pots innovar i «descarregar» alguna «Aplicació» nova que hakis descobert per continuar practicant la Justícia i millorant l'«impacte solidari», l'empremta de Justícia, que el teu estil de viure té en el teu entorn social.

Tractar com a tu mateix

Aplica't aquesta setmana a ser conscient de fer amb tothom que et trobis o et relacionis el que a tu t'agradaria que et fessin si et trobessis al seu lloc. Tracta tothom respectuosament.

Regalar temps d'escolta

Aplica't aquesta setmana a regalar temps d'escolta als altres. Dedica mitja hora al dia com a mínim a escoltar les persones amb les quals convius i et relaciones diàriament. Interessa't per com es troben. Fes que sàpiguen que et trobes al seu costat, que poden comptar amb tu.

Menjar sagrat

Aplica't aquesta setmana a no malgastar menjar, a no llençar menjar a les escombraries, a aprofitar les restes, a revisar les dates de caducitat, a beneir la taula sempre que menges en família. Solidaritza't amb els famolencs del món. Busca informació sobre la situació actual de fam i pregunta't què hi pots fer.

Consum responsable

Aplica't aquesta setmana a fer un consum responsable, a no comprar més del que necessites, a cobrir les teves necessitats comprant en el comerç local o cooperatives, a comprar productes locals per afavorir l'economia local i els seus llocs de treball, a comprar algun producte de comerç just.

Proximitat

Aplica't aquesta setmana a aturar-te a parlar, a saludar mirant els ulls, a una persona que viu al carrer, o que pateix alguna situació de pobresa forta, o que pateix algun problema greu.

Delme

Aplica't aquesta setmana a donar una desena part de la teva paga mensual a una ONG o alguna obra social de la teva localitat.

Participació en Campanya

Aplica't aquesta setmana a col·laborar en una campanya d'alguna ONG. Informa't a través d'internet, xarxes socials, etcètera, sobre les campanyes que estan actives i participa en alguns dels actes o accions que celebrin i fes-ne difusió a tots els teus contactes i coneguts.

Cuidar el medi ambient

Aplica't aquesta setmana a contaminar el mínim, a reciclar-ho tot, a no malbaratar energia elèctrica ni aigua. Utilitzaràs sempre el transport públic, i si las distàncies que has de recórrer no són gaire grans, vés a peu o amb bicicleta. No agafaràs el cotxe si no és imprescindible. Al mateix temps dedicaràs una mica de temps a assaborir la natura, a fer silenci interior i a quedar-te contemplant el cel, la sortida o posta de sol, els arbres i jardins de la teva localitat, etcètera. Aprofita per llegir l'encíclica del sant pare Francesc Lloa't siguis (*Laudato sii*).

Atreveix-t'hi! Posa't al seu lloc

Aplica't aquesta setmana a posar-te en el lloc de les persones més empobrides. Aplica't a tractar de sentir el que ells senten... Per aconseguir-ho, fes el següent:

- Un dia a la setmana faràs dejú privant-te d'un dels àpats principals per passar GANA.
- Durant dos dies (seguits o alterns), quan surtis al carrer no portaràs diners ni targetes de crèdit; no podràs comprar res, i així notaràs que se sent quan NO ES TENEN DINERS.
- Us posareu d'acord tots els que viu a casa per triar una tarda-nit per estar dues hores sense utilitzar l'energia elèctrica, i així sentireu la POBRESA ENERGÈTICA.
- Durant un dia no utilitzaràs cap aparell informàtic, no entraràs a internet ni a cap xarxa social, tampoc utilitzaràs el telèfon mòbil ni usaràs el WhatsApp. Així sentiràs l'AÏLLAMENT i la BRETXA DIGITAL.
- I durant l'últim dia de la setmana buscaràs un moment de silenci per meditar com t'has sentit fent tot això, et posaràs en el lloc dels milions de persones condemnades a viure així cada dia i pensaràs què et dirien ara mateix a tu, que pots gaudir de tot allò de què ells es veuen privats. Planteja't en què pot canviar la teva vida, el teu estil de viure, després d'haver fet aquesta experiència. Què et replantes?

Instrument a les seves mans

Aplica't aquesta setmana a llegir cada dia un text de l'Evangeli, el que vulguis, o el propi del dia, i dedica un temps de silenci interior a meditar-lo i escoltar el que Déu et vol dir amb aquestes paraules; discerneix el que et demana que facis, quines coses concretes pots fer aquest dia per encarnar aquesta Paraula que Déu t'adreça a tu personalment. Si ho fas, aquestes obres que facis, per petites i senzilles que semblin, estaran contribuint a construir un altre món més just, fratern i solidari... seràs instrument en les mans de Déu per fer palpable el Regne.

SETMANA DE LA CARITAT I LA JUSTÍCIA

Proposta d'activitats

Presentem una sèrie d'activitats possibles de sensibilització per organitzar una Setmana de la Caritat i la Justícia en una comunitat parroquial, centre educatiu, associació, etcètera.

D'acord amb l'empremta de Justícia de la campanya institucional de Càritas, volem proposar accions, activitats, actes que ajudin a deixar una empremta de justícia més gran. Amb aquesta finalitat es programaran activitats basades en alguns dels indicadors que apareixen en l'empremta de justícia, per tal que serveixin per donar pistes i estímul per millorar en aquests indicadors i ajudin a practicar la justícia de forma concreta i mesurable.

Aquí oferim algunes idees entre les quals triar les set que s'adeqüin millor al programa de la Setmana de la Caritat i la Justícia. Aquest programa ha d'estar obert a la creació de més activitats que responguin més bé a les necessitats de cada lloc i col·lectiu de persones al qual es dirigeix, amb la finalitat que les ajudi i estimuli a millorar la seva empremta de Justícia.

1. Fer un acte de presentació de Campanya utilitzant els materials audiovisuals i didàctics que aquesta Carpeta conté.
2. Treballar en tots els grups parroquials de totes les edats, o en tots el nivell educatius d'un centre escolar, algunes de les activitats que es proposen en els materials didàctics que hi ha a la Carpeta de Campanya.

3. Jornada de portes obertes de Càritas parroquial en què es convida la gent, de dins i fora de la parròquia, a visitar els espais físics on es realitza l'acció de Càritas, i en cadascun d'aquests espais o sales (espai d'acollida, espai de l'economat, espai d'orientació laboral, etcètera), els voluntaris que treballen en cadascuna d'aquestes accions explicaran als que hi acudeixin el que fan, com ho fan, com ho viuen, com acompanyen les persones, quines necessitats hi veuen, quines dificultats i quines alegries hi troben, etcètera.

4. Organitzar una vigília de pregària per practicar la justícia amb els desposseïts. Per fer-ho s'utilitzarà el guió de pregària que hi ha a la carpeta de materials didàctics de la campanya.
5. Programar una taula d'experiències per la Justícia a la qual es convidaran les institucions, ONG o persones que estan treballant per la Justícia al nostre barri, localitat o comarca. Que donin testimoni i parlin de la realitat amb la qual conviuen, de com hi intervenen i com els afecta personalment aquesta realitat.
6. Per motivar i mobilitzar cap al compromís i la implicació personal, s'organitzarà una xerrada en què es presenti la instrucció pastoral dels bisbes **«Església servidora dels pobres»**. Aquesta xerrada pot

començar amb el visionat del vídeo en què el sant pare Francesc dedica unes paraules a Càritas, sent Càritas la mateixa Església, sobre l'opció pels pobres de la comunitat cristiana (es pot descarregar d'aquest enllaç:)

https://www.youtube.com/watch?feature=player_detailpage&v=xluhB3A7zno

En aquesta xerrada, a més del ponent que presenti aquest document dels bisbes, també es pot convidar algunes persones de la comunitat perquè donin testimoni de com viuen la seva opció pels pobres. I també es poden presentar les **propostes esperançadores** que aquesta comunitat parroquial està donant actualment des de la fe i quines són, a la llum d'aquest document dels bisbes, les **propostes esperançadores** concretes que la comunitat parroquial es planteja fer.

7. Organitzar una xerrada per donar a conèixer les possibilitats de participar en la banca ètica de la nostra localitat. Convidar persones o entitats que en la nostra localitat o comarca pertanyin a la banca ètica i puguin informar-ne.
8. Organitzar una taula d'experiències sobre el consum alternatiu per donar a conèixer les diverses possibilitats de consum col·laboratiu, consum de productes de comerç just, consum de productes ecològics, monedes socials, consum ètic. Convidar a aquesta taula d'experiències persones de la localitat que estiguin compromeses en aquest tipus de consum i economia solidària perquè n'informin.
9. Organitzar una xerrada sobre la nova encíclica del sant pare Francesc sobre ecologia i medi ambient per tal de donar-la a conèixer, aprofundir-hi i treure'n conseqüències pràctiques per tal de fer canvis en el nostre estil de vida.
10. A la parròquia, centre educatiu o associació on se celebri aquesta Setmana de la Caritat i la Justícia, tenir un punt de venda de productes de comerç just, de productes provinents d'horts ecològics

de la zona, d'artesanía solidària, els beneficis de la venda dels quals es destinen a persones discapacitades, etcètera, per oferir així la possibilitat de practicar consum alternatiu.

11. Posar-se en contacte amb una entitat ecologista de la zona, i amb el seu assessorament organitzar un dia per plantar arbres a la zona que ens indiquin, o bé netejar la brossa d'algun paratge o zona on calgui aquesta acció.
 12. Si a la localitat o comarca hi ha alguna cooperativa d'energia neta, renovable o verda que subministra energia elèctrica neta, és a dir, que no està produïda per combustibles fòssils o per centrals nuclears, invitar-la a fer una xerrada perquè es donin a conèixer i expliquin com podem accedir a aquesta energia elèctrica des de casa.
 13. Organitzar un sopar solidari en què cada participant porti un plat fet però pagui una quantitat per cobert. Els beneficis es destinaran a algun projecte de Mans Unides que lluiti contra la fam. Abans o després de sopar es projectarà el documental titulat *Planeta en venta*, que es pot descarregar en aquest enllaç que apareix a continuació. Després del visionat es pot fer un debat sobre el dret a l'alimentació.
- <https://www.youtube.com/watch?v=wRd7ysAQNa8>) (54')
14. Presentar l'economia del bé comú que proposa Christian Felber a través dels vídeos dels quals trobareu l'enllaç a continuació. Organitzeu després un col·loqui per parlar sobre els possibles efectes d'una economia d'aquesta mena:
- <http://economybiencomunfilm.com/> (4'20")
https://www.youtube.com/watch?v=HkliI2D_Wf4 (46')
15. Organitzar un cinefòrum sobre alguna pel·lícula d'actualitat que tracti sobre alguna problemàtica social o injustícia actuals, o sobre algun testimoni de compromís social.

16. Convocar tothom a un acte públic en què es farà el gest que es proposa en la campanya institucional de Càritas, per fer visible simbòlicament el missatge de la campanya «Practica la Justícia, deixa la teva empremta».
17. Reflexiona sobre els temes d'aquesta campanya a la llum de l'encíclica *Laudato si* del sant pare Francesc.

DOCUMENT 6

PROPOSTA DE GEST I MANIFEST DE CAMPANYA

«Deixa empremta de justícia»

Finalitat

Proposem fer un acte públic en el qual fer visible el missatge de la campanya mitjançant la

realització d'un gest comunitari i la lectura d'un manifest.

Preparació del gest

Per a la realització d'aquest gest caldrà preparar una sèrie de materials:

- Retalleu al voltant de 30 petjades de diferents mides i de diferents colors (les mides han de ser entre els 2 metres de llarg les més grans i els mig metre les més petites). El material que utilitzareu són rotllos de tovalles de paper de colors cridaners (vermell, blau, groc, verd).
- Dibuixareu al terra de la plaça on feu el gest una circumferència d'uns 15 metres de diàmetre (també es pot utilitzar una corda per delimitar aquest espai circular).
- Fareu un cartell d'uns 3 metres de llarg i 60 cm d'ample i hi escriureu, amb majúscules que es vegin bé, la frase següent: «**EMPREMTES de JUSTÍCIA**».
- Portareu una escala plegable que tingui bona estabilitat i sigui sòlida.
- Portareu un micròfon i un altaveu per a l'animador del gest.

Desenvolupament del gest

Es convocarà els participants en un espai obert, plaça o pati gran. Se'ls dirà que es vagin col·locant al voltant del cercle. Es repartiran les empremtes entre els assistents. Les empremtes més grans les sostindran diverses persones. Quan tot estigui llest, l'animador del gest dirà el següent:

Ens hem reunit per fer un gest públic que faci visible, de manera simbòlica, el missatge de

la campanya de Càritas d'enguany: Practica la Justícia. Deixa la teva empremta.

Aquest espai circular que tenim aquí simbolitza el nostre planeta terra, tan castigat mediambientalment per l'estil de viure tan contaminant que tenim els països desenvolupats, i tan castigat humanament per tantes injustícies i inhumanitats provocades pel sistema econòmic que ens dirigeix i per estils de vida consumistes, individualistes i insolidaris, que

deixen en la pobresa i l'exclusió milions de persones que no poden exercir els seus drets fonamentals.

No ens agrada aquesta realitat social i mediambiental tan deteriorada del nostre món. Hem de custodiar el nostre proïsme i vetllar per ell, hem de custodiar els nostres germans i germanes més vulnerables i vetllar per ells. Hem de custodiar la Mare-Natura i vetllar per ella. Per aquesta raó, Càritas convoca tothom a practicar la Justícia, deixant empremtes de Justícia al nostre pas per aquest món.

Per fer visible aquest compromís personal de deixar empremta, ara us convido a tots els que porteu aquesta empremta, a deixar-la dins d'aquest cercle, que simbolitza el nostre món.

(Es deixa una mica de temps perquè col·loquin les empremtes a terra. Aleshores l'animador dirà:)

Aquestes són les empremtes de Justícia que estem cridats a deixar al nostre món, perquè tothom pugui exercir els seus drets fonamentals en una planeta sostenible mediambientalment.

(Es col·loca al centre del cercle, damunt les empremtes, el cartell en què hi ha escrit «EMPREMTES de JUSTÍCIA». Un cop col·locat el cartell, l'animador dirà que ara mateix es llegirà el manifest de la Campanya de Càritas.)

Manifest

PRACTICAR la JUSTÍCIA és estimar el proïsme, els teus semblants, com a tu mateix, és fer-los el que a tu t'agradaria que et fessin si et trobessis en el seu lloc. És tractar amb dignitat qualsevol ésser humà, perquè és de la teva mateixa família, la humana, fill/a del teu mateix Pare-Mare Déu. És no quedar indiferent davant el seu patiment i necessitat quan els seus drets li són arrabassats, i no pot viure dignament a causa de la injustícia dels altres. És mobilitzar-se i actuar perquè el que li passa a ell, a mi també em passa; el que el colpeja a ell... a mi també em colpeja.

A Càritas treballem per la justícia. Cal donar a cadascú «el que és seu», el que li correspon en justícia, i no es pot donar per caritat el que es deu en justícia. La justícia és la primera exigència de la caritat.

Càritas vol proposar a la comunitat cristiana i a tota la ciutadania **que practiquem un estil de vida que ens mena a ser agents de transformació** en tots els àmbits —personal, laboral, familiar— en els barris i en tots els espais de convivència que hi trobem, i també que ens mena a custodiar i cuidar la Creació perquè sigui sustentable per a tothom. La coherència entre vida, pensament i acció és el que alimenta el compromís veritable amb la transformació del nostre món, i prendre partit per les persones i les seves vides, per les realitats injustes que estem cridats a eradicar.

Si ho fem així, no cal dir que **deixarem empremta**, i podran dir de nosaltres, com van dir de Jesús, «passà fent el bé» (Ac 10, 34-38). Com diu el sant pare Francesc: «Caminar sense deixar empremta no serveix per a res. A la vida s'ha de caminar com Jesús va caminar: deixant empremtes que marquin la història. Empremtes que donin vida. Això passa **comprometent-se**».

**COMPROMETEM-NOS A DEIXAR
EMPREMTA DE JUSTÍCIA!**

Després de llegir el manifest, l'animador del gest dirà el següent:

El nostre gest ha acabat, però el qui vulgui fer que aquest gest continuï i arribi a més gent, pot

pujar a l'escala per tenir una visió més bona de les empremtes que hi ha a terra, i es farà una autofoto en la qual es veuran amb claredat les empremtes i el cartell, i l'enviarà a tots els seus contactes i la difondrà per les xarxes socials, i hi afegirà aquest text: «Compromès a deixar empremta de justícia per un món millor... t'hi apuntes?».

L'escala es col·locarà a prop del cercle de manera que a la foto pugui sortir, amb claredat, les empremtes i el cartell que hi ha a terra. És important que al moment de fer l'autofoto hi hagi dues o tres persones subjectant l'escala perquè no passi cap accident.

DOCUMENT 7

Guió de pregària

VIGÍLIA DE PREGÀRIA

PER PRACTICAR

LA JUSTÍCIA

Ambientació del lloc

Una gran creu envoltada amb alguns ciris o espelmes presidirà la pregària. Als peus de la creu hi haurà una Bíblia oberta, i a sobre la Bíblia, una petita creu de fusta que serà usada per tothom durant la pregària. Abans de començar es pot posar música de fons.

Es lliurarà a cada participant el full fotocopiats amb els textos que hi ha al final d'aquest guió.

Desenvolupament de la pregària

(Lector 1:)

Comencem aquesta pregària posant-nos en presència del nostre Pare-Mare Déu i escoltant aquestes paraules de l'Evangeli.

(Lector 2 proclama el text evangèlic de Mt 27, 27-32, pàgina 45.)

(Lector 1:)

Ara farem un moment de pregària davant un Jesús que és despullat de la seva dignitat, humiliat, maltractat, desemparat, abandonat de tothom...

Quantes persones avui en dia són despullades de la seva dignitat, dels seus drets fonamentals, humiliades, oblidades. Fem un breu reconegut pel nostre món: les persones migrants, les persones sense llar o desnonades, les persones víctimes de la persecució i la violència... Quants «Cirineus» calen per carregar les seves creus...

Ara farem un temps de silenci per contemplar aquesta escena evangèlica que hem escoltat, la qual ens mostra un Jesús humiliat, maltractat i abandonat en el seu injust calvari.

Tornem a escoltar altra vegada aquest text i intentem contemplar l'escena mirant amb el cor totes les persones que pateixen pobresa, exclusió, oblit...

Mentre estem en pregària, en aquest silenci contemplatiu (podem posar una música de fons suau), ens anirem passant d'un en un una petita creu.

En el moment que arribi a nosaltres i l'agafem amb la mà, direm interiorment o en veu alta: «SÓC AQUÍ, SENYOR, PER FER LA TEVA VOLUNTAT. EM POSO A LES TEVES MANS». I tot seguit passem la creu a la persona que tenim al costat.

Amb aquest gest volem també acompanyar Jesús i ser «Cirineus» que ajudin a portar la creu a les persones excloses, empobrides, humiliades del nostre

món, del nostre entorn. Volem acompanyar-les en el seu calvari, alleujar-les, comprometre'ns-hi.

Per fer-ho, posem-nos en disposició interior d'escoltar el que Déu ens suggereix en el més íntim del nostre cor, d'escoltar de quina manera particular vol que nosaltres siguem els seus «Ciri-neus» ens trobem on ens trobem.

(Lector 2 torna a proclamar el text evangèlic de Mt 27, 27-32. pàgina 45.)

(L'animador de la pregària agafarà la petita creu que hi ha sobre la Bíblia que presideix la pregària i la lliurarà a un dels presents perquè comenci a passar-la de mà en mà.)

(Quan la creu hagi passat per tothom, l'animador la tornarà a dipositar damunt la Bíblia i després el lector 3 dirà:)

Si Déu creà la terra, i en el centre de tot hi posà la persona,
si és veritat que tots som iguals davant seu...
per què ens enganyem cridant al Pobre «germà»
si avui el condemnem a patir set i gana?
L'ansia de domini, d'orgull i de grandesa
creà països rics i països pobres a la vegada,
creà persones enriquides i persones empobrides a la vegada,
creà desigualtat i divisió,
així s'ha construït un món d'injustícia,
i avui els Pobres porten la mateixa creu que ahir.

(Lector 1:)

Llegim a dues veus la pregària 1 **«Ajuda'ns a canviar i practicar la teva justícia»**. Quan acabem de recitar-la, deixarem uns minuts de silenci per rellegir-la, meditar-la i pregar-la.

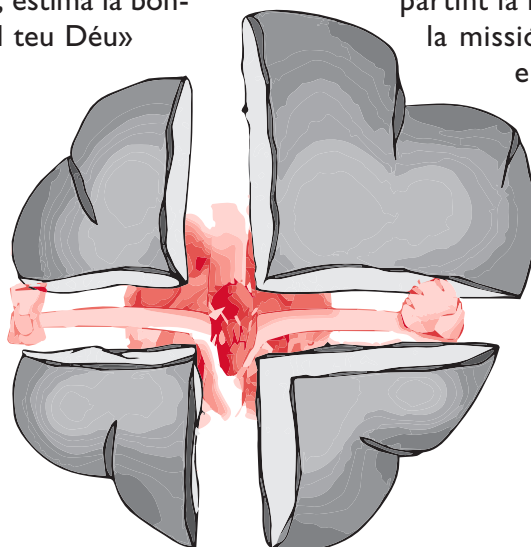
(Al cap de 10 minuts aproximadament, el lector 2 proclamarà aquest text bíblic:)

«Ja t'han ensenyat, home, què és bo, què espera de tu el Senyor: practica la justícia, estima la bondat, comporta't humilment amb el teu Déu» (Mi 6, 8).

(Lector 1:)

Llegim a dues veus la pregària 2 **«El just davant Déu»**. Després deixarem un temps de silenci per compartir en veu alta el que l'Esperit ens suscita. «Sóc aquí, Senyor, per fer la teva voluntat».

Per acabar, podem llegir tots plegats la pregària 3 **«Feliç qui cuida del pobre»** i cloure l'acte amb un cant i una abraçada de pau, compartint la fraternitat i l'enviament a la missió: practicar la justícia en el nostre món.

TEXTOS PER A LA PREGÀRIA

Lectura Mt 27, 27-32

«Els soldats del governador es van endur Jesús dins el pretori i reuniren al seu voltant tota la cohort. El van despullar, el cobriren amb una capa de color escarlata i li posaren al cap una corona d'espines que havien trenat, i a la mà dreta una canya. S'agenollaven al seu davant i l'escarnien dient:

— Salve, rei dels jueus!

Després li escopien, prenien la canya i li pegaven al cap. Acabada la burla, li traguieren la capa, li posaren els seus vestits i se l'endugueren per crucificar-lo.

Quan sortien van trobar un home de Cirene, que es deia Simó, i l'obligaren a portar la creu de Jesús» (Mt 27, 27-32).

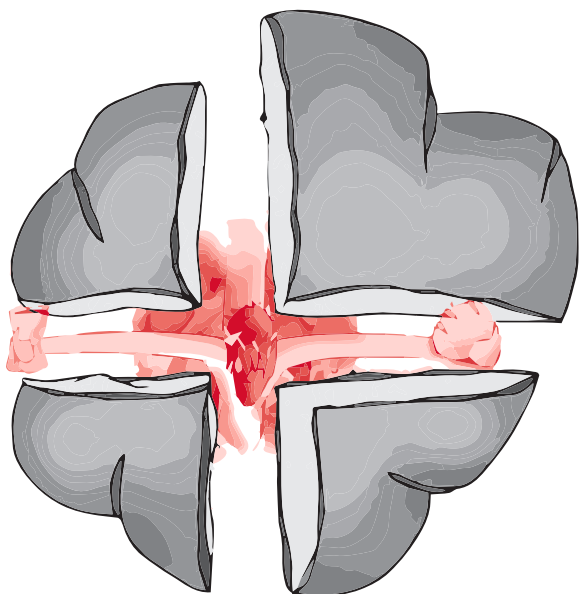
Jesús és despullat de la seva dignitat, humiliat, maltractat, desemparat, abandonat de tothom... Quantes persones avui en dia són despullades de la seva dignitat, dels seus drets fonamentals, humiliades, oblidades de tothom... Quantes persones desemparades d'ajudes socials, abandonades a la seva sort, patint en carn pròpia la indiferència de tantes persones per a les quals simplement no existeixen, no compten, no importen. Quants «Cirineus» calen per portar la creu de tants descartats i exclosos del nostre món.

Al calvari de Jesús hi ha representats simbòlicament els empobrits del nostre món, els abandonats a la seva sort, els despullats dels seus drets, els colpejats per la injustícia de tanta indiferència. Davant la creu d'aquestes persones, et convidem a dir-te a tu mateix, en el teu interior: **«SÓC AQUÍ, SENYOR, PER FER LA TEVA VOLUNTAT. EM POSO A LES TEVES MANS»**. Posa't en disposició interior per escoltar el que Déu et suggereixi en el més íntim del teu cor; escolta de quina manera particular Déu vol que siguis «Cirineu» dels teus germans et trobis on et trobis.

Si Déu creà la terra, i en el centre de tot hi posà la persona, si és veritat que tots som iguals davant seu... per què ens enganyem cridant el Pobre «germà» si avui el condemnem a patir set i gana? L'ànsia de domini, d'orgull i de grandesa creà països rics i països pobres a la vegada, creà persones enriquides i persones empobrides a la vegada, creà desigualtat i divisió; així s'ha construït un món d'injustícia, i avui el Pobres porten la mateixa creu que ahir.

1. Ajuda'ns a canviar i practicar la teva JUSTÍCIA

Ajuda'ns a canviar, Senyor,
i practicar la teva justícia.
Ajuda'ns a canviar, Senyor,
la nostra mirada mundana, egoista,
poc compromesa,
temorosa, acomodada.
Ajuda'ns a canviar
per mirar les coses, el món,
la vida amb la teva mirada
i des dels teus ulls.
Lleva'ns les ulleres
que hem construït
al llarg dels anys,
que ens aïllen del dolor
i del patiment
dels qui caminen a la vora.
Sacseja'ns el cor
perquè aprenguem a veure-hi
amb els ulls plens d'Evangeli
i Esperança de Regne.
Descorre el vel dels nostres ulls
perquè, veient-hi, puguem
com-moure'ns pels altres
i moure'ns des del més pregon de cadascun
per venir a estendre la mà
(i l'altra, i la vida tota...)
als caiguts
al costat del camí,
als qui aquesta societat cega
ha tirat a una vora
perquè no compten o no interessen
a les lleis del mercat.
Ajuda'ns, Senyor, a veure-hi i a canviar... a veure't i a optar...
a utilitzar aquestes meravelloses lents que ens deixares
per mirar el món, la realitat, la vida:
La mirada de l'Evangeli,
per veure-hi amb els teus ulls de Déu... i practicar la teva
justícia.
Dóna'ns, Senyor, mirada compassiva
per poder dir a l'abatut una paraula de coratge.
Dóna'ns un cor sensible per lluitar per la justícia i la pau.
Que no oblidem que el que fem als nostres germans, a tu t'ho
fem.

«Ja t'han ensenyat, home, què és bo, què espera de tu el Senyor: practica la justícia, estima la bondat, comporta't humilment amb el teu Déu» (Mi 6, 8).

**Sóc
aquí**

2. El Just davant Déu

Senyor, qui pot habitar en la teva presència?
Qui actua amb honradesa
i PRACTICA LA JUSTÍCIA.
Qui té intencions rectes
i no calumnia amb la paraula.
Qui no fa mal al proïsme
ni calumnia el veí.
Qui és capaç de denunciar la injustícia
i valorar la misericòrdia.
Qui no explota els altres,
ni accepta suborns contra l'innocent.
Qui estén la mà a qui ho necessita.
Qui s'estremeix davant el mal que destrueix,
mutila, exclou i abandona.
Qui viu agraït per les oportunitats
i és conscient del que pot fer
pel teu regne en aquest món.
Qui estima sense límits...
Qui així obra mai no fallarà...
Déu Pare-Mare sempre l'acompanyarà.

3. Feliç qui cuida del pobre

Feliç qui cuida del pobre i del dèbil.
Feliç qui estén la mà al necessitat.
Feliç qui no sap negar una ajuda.
Feliç qui sap estimar i comprometre's.
Feliços els qui no temen
arriscar-ho tot pel Regne.
Feliços els qui saben canviar
la rivalitat per la col·laboració,
la indiferència per la solidaritat,
la violència per la cordialitat i l'amor.
Ajuda'ns, Senyor,
a desterrar del cor
l'egoisme que tantes vegades el té tenallat.
Ajuda'ns a no fracassar
en l'intent nostre d'estar atents
al dolor dels altres.
Ajuda'ns a saber mirar la realitat,
a descobrir la injustícia i la maldat.
Ajuda'ns a ser missatgers d'esperança,
a viure lliurats als altres,
a viure al servei de l'Evangeli.
Tu saps, Senyor,
que ens fa mal veure tants bons desitjos
que després no fem fructificar.
Que ens fa mal tenir les coses clares al cap
i no traduir-les en compromisos per transformar.
Fes fecund, Senyor, el nostre servei.
Dóna'ns la força de l'Esperit
perquè la teva Paraula i els nostres desitjos
arribin a fer-se realitat.

ESTIMA i VIU la JUSTÍCIA